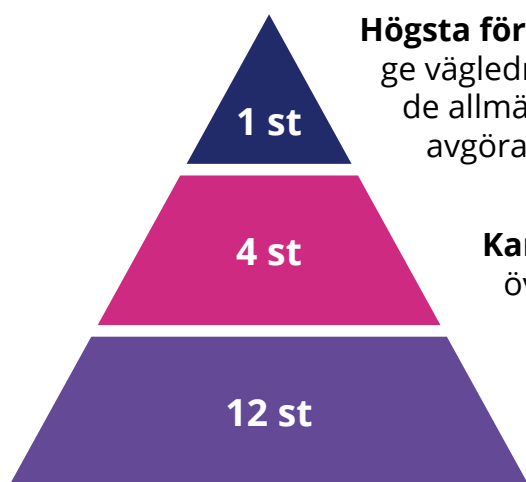

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN

Allmänna förvaltningsdomstolar

Förvaltningsrätter, kammarrätter och Högsta förvaltningsdomstolen kallas för allmänna förvaltningsdomstolar. De avgör främst tvister mellan privatpersoner och myndigheter samt tvister mellan företag och myndigheter. Det kan till exempel handla om att en person är missnöjd med ett beslut från Försäkringskassan, Skatteverket, Transportstyrelsen, en socialnämnd eller någon annan myndighet.

Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i uppdrag att ge vägledning i juridiska frågor och är sista instans bland de allmänna förvaltningsdomstolarna. Domstolens avgöranden kan inte omprövas eller överklagas.

Kammarrätterna prövar mål som har överklagats från en förvaltningsrätt.

Förvaltningsrätterna är första domstolssteget, där de flesta mål som rör tvister mellan enskilda och myndigheter börjar.

Domstolarnas roll i samhället

Domstolarnas uppgift är att avgöra mål och ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt. En viktig princip är att domstolarna är självständiga och oberoende. Det regleras i Sveriges grundlag. Varken riksdagen, regeringen eller någon annan myndighet får bestämma hur en domstol ska döma i ett enskilt fall.

- **Riksdagen** bestämmer vilka lagar som ska gälla i Sverige.
- **Domstolarnas** roll är att döma efter de lagar som finns.

Läs mer om Högsta förvaltningsdomstolen på domstol.se

PRÖVNINGSTILLSTÅND I HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLEN

I Högsta förvaltningsdomstolen krävs nästan alltid prövningstillstånd

För att ett mål ska prövas av HFD krävs i de flesta fall att domstolen ger prövningstillstånd. Det får bara 1–2 procent av målen. HFD är en prejudikatinstans. Det betyder att domstolens uppdrag är att ge vägledning i juridiska frågor. Prövningstillstånd får ges när sådan vägledning behövs och i mycket sällsynta fall när en myndighet eller domstol har gjort något allvarligt misstag.

Högsta förvaltningsdomstolen förkortas HFD.

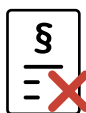
Hur går det till?

Alla mål blir granskade och det är alltid domare som bestämmer om prövningstillstånd ska ges.

Om prövningstillstånd ges

prövas målet genom att flera, normalt fem, domare dömer i det. Domen blir vägledande för myndigheter och domstolar.

Om prövningstillstånd inte ges

får den som överklagat ett kortfattat beslut. Då gäller kammarrättens avgörande. Det beskrivs inte närmare i HFD:s beslut hur domstolen har kommit fram till sin bedömning. Man kan inte överklaga beslutet.

I vissa mål krävs inte prövningstillstånd

I några situationer ska ansökningar och överklaganden prövas direkt av HFD, utan krav på prövningstillstånd. Domstolen kan bland annat pröva om vissa regeringsbeslut strider mot någon rättsregel. Det kallas rättsprövning. HFD prövar även ansökningar om resning.

HFD är sista instans. Först kan man överklaga till förvaltningsrätten, sedan till kammarrätten och sist till HFD. Men HFD prövar inte alla mål.

Prövningstillstånd kan ges när målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag. Att kammarrätten har gjort en felaktig bedömning är oftast inte tillräckligt för att prövningstillstånd ska ges.

De som arbetar som domare i HFD har titeln justitieråd.

HFD:s vägledande avgöranden kallas prejudikat.

Vägledning kan behövas om en lagregel är otydlig eller om man måste bedöma något som lagen inte säger något om.

Läs mer om prövningstillstånd på domstol.se